No. 130. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 3 November.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet dat in weerwil hunner Publicatie van den 21. October jl., nog een aantal Patenten ter Stads-Secretarij zijn blijven berusten.

Roepen bij deze de belanghebbende Ingezetenen nogmaals op, om hunne Patenten over de loopende dienst, binnen de eerstvolgende acht dagen, ten Stadhuize te komen afhalen, als zullende na dien tijd de nog overgeblevene Patenten, dadelijk door den Deurwaarder bij de Directe Belastingen worden rondgebragt en alsdan daarvoor, volgens de bestaande verordeningen, *tien Cents* voor ieder moeten betaald worden.

BREDA, den 2den November 1846.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten November.

De *Gazette de France* vermeldt het overlijden van den maarschalk *de Bourmont* in 73jarigen ouderdom, op zijn kasteel Bourmont, in Anjou.

— Eergisteren wachtte men te Marseille den maarschalk, Hertog *van Isley*. De *Caméléon* is ter zijner beschikking gesteld, om hem naar Afrika over te voeren.

— Eerstdaags vertrekt de scheepskapitein *Lavaud*, aan boord van het fregat *Sirene*, naar de Stille Zuidzee, om het bevel aldaar van den scheepskapitein *Bruat* over te nemen.

— De dagbladen dezer hoofdstad geven berigt over de zitting van de Akademie der wetenschappen van den 19den October, waarin het tot vrij hevige debatten kwam over den eersten ontdekker der nieuwe planeet. Drie beroemde Engelsche sterrekundigen, sir *John Herchell*, *Airy* en *Chelles*, willen de ontdekking aan *Leverrier* betwisten en eenen jongen Mathematicus te Cambridge, *Adams*, toekennen. Deze zoude reeds in het vorige jaar op eene manier, welke met die van *Leverrier* overeenkomt, de baan, de massa en den afstand berekend, en zijn resultaat aan de beide laatstgenoemden medegedeeld hebben. Hem kwam het dus toe, aan de nieuwe planeet eenen naam te geven, waartoe hij dien van *Oceanus* voorsloeg. Deze bewering van het Engelsch komplot, gelijk het genoemd wordt, om Frankrijk de eer van de ontdekking te betwisten, wordt in de dagbladen, gelijk het schijnt, niet met onregt wederlegd.

— Uit Geneve schrijft men van den 26sten, dat het nieuwe bestuur, door het volk gekozen, zijne eerste vergadering had gehouden, waarin de hoofdaanlegger der jongste omwenteling, de heer *J. Fazy*, met 56 van de 82 stemmen tot president verkozen was. Het nieuw bestuur bestond uit 93 leden; 24 daarvan hadden nog geen deel van eenige wetgevende vergadering uitgemaakt; een groot deel der overigen waren leden geweest van den voormaligen grooten raad of van andere collegiën. De revolutie van Geneve had aan den handel der stad een' geweldigen slag toegebragt en het tegenwoordige bestuur zou groote moeite hebben om het vertrouwen weder te doen herleven.

— De berigten omtrent den staat van zaken in Portugal blijven steeds onvolledig en tegenstrijdig. Het Lissabonsche regeringsblad van den 19den October berigt dat de hertog van Terceira, die te Oporto in de gevangenis was geworpen, wederom in vrijheid was gesteld, en deelt twee door den graaf *das Antas*, president van de te Oporto opgeworpen junta, aan de Koningin geschreven brieven mede, waarin hij betuigingen doet van zijne gehechtheid aan de kroon van H. M., zich tracht te verontschuldigen wegens zijne deelneming aan de oproerige beweging, en eindigt met de Koningin te smeeken dat zij hare tegenwoordige ministers mogt ontslaan. De Koningin had daarop geantwoord met eene uitnoodiging aan den graaf *das Antas* om zich naar Lissabon te begeven, ten einde hare bevelen te vernemen. Hetzelfde blad behelst wederom verscheiden besluiten der Koningin, bij een waarvan de gemaal van H. M. tot opperbevelhebber des legers benoemd wordt. Bij een tweede besluit is de negenjarige Kroonprins tot kolonel van het regiment der grenadiers van de Koningin benoemd.

Uit de in opstand zijnde gewesten worden door het regeringsblad geen nadere tijdingen medegedeeld; alleen verzekert het dat de hoofdstad rustig bleef. Daarentegen leest men in een bijzonder berigt uit Parijs van den 30sten October, het volgende: »Ter beurze heerschte heden groote onrust en de fondsen hadden algemeen eene daling ondergaan, ten gevolge van het in omloop zijnde gerucht, dat de Koningin van Portugal genoodzaakt was geworden om afstand van den troon te doen, en aan boord van de Fransche oorlogsstoomboot *Labrador* eene toevlugt gezocht heeft.» Een naschrift tot dit berigt zegt, dat men reeds tijding van de aankomst der Koningin Donna *Maria* in Engeland wilde hebben. Dit laatste althans schijnt geheel van grond ontbloot te zijn, daar de Londensche bladen van den 31sten October van de aankomst der Koningin geenerlei gewag maken; en ook de overige ter Parijssche beurs in omloop zijnde geruchten vereischen nog allezins nadere bevestiging.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten October.

De *Augsburgsche Zeitung* vermeldt uit Petersburg, dat Rusland op de uitnoodiging van Engeland, om opzigtelijk het spaanschfransche huwelijk in overeenstemming met Engeland te handelen, geantwoord heeft in den geest van Oostenrijk en Pruissen; ook te Petersburg had men zich niet kunnen overtuigen dat het huwelijk van den hertog *van Montpensier* met de infante *Louise*, strijden zou met het traktaat van Utrecht.

— De Staten van het Duitsche Tolverbond zijn overeengekomen om den uitvoer van aardappelen naar Frankrijk, Belgie en Holland niet alleen, maar ook naar Zwitserland te verbieden.

— De raadkamer van het geregtshof te Keulen had de personen, die verdacht waren, deel genomen te hebben aan de ongeregeldheden, welke aldaar in Augustus hebben plaats gehad, vrijgesproken. Het openbaar ministerie is daartegen echter thans in verzet gekomen.

— De autoriteiten te Berlijn hebben pastoor *Ronge* ten strengste verboden, aan de beraadslagingen der Katholijke Dissenters aldaar deel te nemen.

— In den winter van 1845—46 hebben 2,077 studenten de Berlijnsche hoogeschool bezocht. In dezen zomer slechts 1897. In dit jaar zijn ingeschreven 136 in de godgeleerdheid, 416 in de regten, 144 in de geneeskunde en 218 in de wijsbegeerte; te zamen 914, onder welke 650 inboorlingen en 264 vreemdelingen.

— Te Berlijn is het nieuwe schietkatoen reeds een zeer gangbaar handelartikel geworden en onderscheidene kooplieden bieden het in de dagbladen aan. Proeven in het groot, die onlangs in tegenwoordigheid van den Minister van oorlog genomen zijn, moeten intusschen bewezen hebben, dat de armee vooreerst het buskruid niet zal kunnen missen. Te Hannover heeft de apotheker *Angerstein* eene nieuwe wijze van bereiding uitgevonden. Hij gebruikt niet, gelijk tot hiertoe geschiedde, het vloeibare salpeter-

zuur, maar het dampvormige, terwijl hij de, bij de bereiding van het salpeterzuur ontstaande, dampen terstond in de boomwol leidt. Dit geeft, meldt men, het voordeel, dat men terstond de gansche hoeveelheid van het zuur tot het bereiden der boomwol kan gebruiken, en, daar de laatste hierbij niet zooveel zuur als bij het indoopen verzwelgt, men met minder eene betrekkelijk grooter hoeveelheid boomwol exploderend kan maken. De bereiding in het groot zoude daardoor ook gemakkelijker gemaakt kunnen worden.

— Van de Pruissische landverhuizers naar de Mosquitokust, die zich in Augustus jl. te Hamburg ingescheept hebben, zijn berigten ontvangen. Zij melden, dat de geheele onderneming mislukt is. De landverhuizers, 53 man sterk, onder aanvoering van Baron *von Winterfeld*, waren te St. Thomas gebleven, wijl zij het geld voor den overtogt naar de Mosquitokust, 1000 dollars niet betalen konden, daar zij slechts 800 dollars konden bijeenbrengen. Het Duitsche huis *Wiemann, Vollinger en C.* op St. Thomas, bemoeide zich met de ongelukkigen en opende hun de oogen, waarop zij zich van hunnen aanvoerder losmaakten. Eene collecte onder de kooplieden op St. Thomas bragt 725 dollars op, waarvoor deze Pruissische kolonisten naar Bangor in Noord-Amerika ingescheept werden. De Baron *von Winterfeld* die er zich tegen verzetten wilde, moest met zijnen secretaris de wijk naar een klein Spaansch eiland nemen. Aldus eindigde het ontwerp van eene Pruissische kolonisatie op de Mosquitokust.

— Het steedje Ochtrup bij Munster leverde onlangs 120 landverhuizers. Uit den Kreits Borken en de omheen liggende Kreitzen gingen in den loop van dezen zomer 2000 lieden weg. Maar dit staat nog niet in verhouding tot de landverhuizing, die in het steedje Bentheim plaats zal hebben, uit hetwelk binnen kort 400 lieden naar Amerika zullen gaan. Als men in aanmerking neemt, dat Bentheim een der kleinste steedjes in Westphalen is, zoo kan men er zich ongeveer een denkbeeld van maken, hoe de lust tot landverhuizing in deze provincie inderdaad eene epidemie wordt. Alle dagbladen zijn vol van te koop gebodene grondstukken, waarvan zich de vertrekkenden, om geld te maken, voor spotprijzen moeten ontdoen. Alle grond concentreert zich bij ons gelijk in Engeland, dagelijks meer in de hand van eenen eenigen of van weinige rijken, die gansche uitgestrekheden lands aan zich brengen, welke vroeger in de handen van velen waren en honderden familien levensonderhoud en eigendom verschaften.

— De klagten, die van alle zijden gehoord worden over den ongunstigen uitslag van den oogst, voornamelijk over den hoogen prijs der aardappelen, hadden ook te Brunswijk groote bezorgdheid verwekt; ieder haastte zich zijnen wintervoorraad zoo snel mogelijk in te koopen, en daardoor stegen de prijzen, die toch reeds hoog genoeg waren, nog meer. Uit de groote hoeveelheid, die men ter verkoop aanbiedt, blijkt echter, dat de aardappelen alhier niet eigenlijk mislukt zijn, en nadat de drang van koopers thans eenigzins verminderd is, is de prijs der aardappelen gedaald, en men gelooft dat zulks tegen het voorjaar nog meer het geval zal worden. Wanneer, zooals het zich laat aanzien, de winter niet al te streng wordt, behoeft men hier niet bevreesd te zijn, voor grooten nood onder de arme klassen.

— Uit Napels wordt het volgende gemeld:

» Het tegenwoordige in meteorologische en andere natuurverschijnselen zoo eigendommelijk jaar, schijnt in den herfst deszelfs karakter niet te willen verloochenen. Verschrikkelijke onweders en sirokkostormen, met tropische regenstroomen, zijn sedert het laatst van Augustus aan de orde van den dag geweest. Dit ongunstige weder maakt voor de talrijke reizigers het bezoeken van den Vesuvius bijna ondoenlijk. De schoone eerst in het vorige jaar voltooide straatweg, die 30,000 dukaten gekost heeft, is in de vorige week dermate verwoest, dat hij niet dan in het volgende jaar zal kunnen hersteld zijn. Men kan hem met geen rijtuig berijden, en voor paarden is hij slechts gedeeltelijk bruikbaar. De heremiet van den San Salvatore en de custode van het observatorium verzekeren, dat zij in vele jaren zoodanige regenstroomen niet beleefd hebben. In Ottajano, Resina en andere plaatsen zijn de huizen onderwoeld en weggestroomd en vele menschen omgekomen. De Vesuvius, die onmiddellijk na de aardbeving in Toskane, lava uitwierp, is steeds werkende, en de kleine uitbarstingen volgen elkander zoo aanhoudend op, dat de krater des nachts steeds in vuur staat, en des daags de rook eene groote zuil vormt.”

NEDERLANDEN.

BREDA, den 2den November.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Zaturdag, is ingekomen eene missive van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, daarbij kennis gevende dat zij zich vereenigd heeft met het haar door de Tweede Kamer toegezonden adres van antwoord op de troonrede.

Deze missive wordt voor kennisgeving aangenomen.

De heer *de Man* brengt verslag uit namens de commissie, welke belast is geworden om, vereenigd met eene commissie uit de Eerste Kamer, het door de Staten-Generaal vastgesteld adres van antwoord op de troonrede van Z. M. den Koning over te brengen. Uit dat verslag blijkt, dat die commissie zich, in vereeniging met eene andere uit de Eerste Kamer, op Zaturdag, den 31sten October, ten één ure, op de gebruikelijke wijze van het gebouw der Staten-Generaal naar 's Konings paleis begeven heeft; dat zij op haren togt naar dat paleis en bij hare aankomst aldaar de gewone eerbewijzen ontvangen heeft, en dat zij onmiddellijk in Zijner Majesteits tegenwoordigheid is toegelaten geworden. Het adres aan den Koning voorgelezen zijnde, heeft Hoogstdezelve het navolgende antwoord gelieven te geven: »Met U Edel Mogenden wensche Ik, dat de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal in ruime mate bevorderlijk zij aan het waarachtig heil van het vaderland.” De Commissie heeft daarop, ook nu de gewone eerbewijzen ontvangende, het paleis des Konings verlaten en zich naar het gebouw der Staten-Generaal terugbegeven.

Dit rapport wordt voor kennisgeving aangenomen en besloten om hetzelve te doen drukken, terwijl de commissie voor de door haar genomene moeite bedankt wordt.

Nog is ingekomen eene missive van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, daarbij kennis gevende, dat zij zich vereenigd heeft, met het haar door de Tweede Kamer toegezonden ontwerp van wet tot verlenging van die, houdende maatregelen tot aanmoediging van den invoer op de levensmiddelen, welke missive voor kennisgeving wordt aangenomen.

Is ingekomen het verslag, door Z. Exc. den Minister van Financien aan den Koning uitgebragt, wegens het gebruik der geldmiddelen over het jaar 1844, in verband met de ontvangsten en uitgaven over de jaren 1843 en 1844. Dat verslag wordt ingezonden ter voldoening aan art. 126 der Grondwet. — Drukken en ronddeelen der ingekomen stukken; zullen zij voorts in handen worden gesteld eener bijzondere commissie, om deswege verslag uit te brengen. Die commissie wordt zamengesteld uit de heeren: *Luyben, van Akerlaken, Boreel, Duymaer van Twist* en *de Kempenaer.*

De voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen gekozen zijn tot rapporteurs over het ontwerp van wet, strekkende tot herstel van verliezen, door het te loor gaan van schuldbrieven geleden, de heeren: *Modderman, Cost Jordens, van Nadmen, Faber van Riemsdijk* en *van Pallandt.*

Is ingekomen eene missive van Mevr. de Douairière *van der Heim*, die daarbij kennis geeft van het overlijden van haren waardigen echtgenoot, Jhr. Mr. *A. J. van der Heim*, in leven griffier der Kamer, die Zaturdag morgen, in 38jarigen ouderdom, na eene langdurige ongesteldheid, bezweken is.

De Voorzitter gelooft, dat hij de tolk van aller gevoelen is, wanneer hij verklaart, dat dit overlijden al de leden der Kamer diep heeft getroffen, en dat het te beschouwen is als eene ramp voor het Vaderland, en inzonderheid als een moeijelijk te herstellen verlies voor deze Kamer. Hij verzoekt mitsdien gemagtigd te worden, om dezen brief namens de Kamer te beantwoorden, en daarin de smart der vergadering over dat overlijden kenbaar te maken. Dienovereenkomstig wordt besloten.

De Voorzitter acht het vervolgens noodzakelijk, de openbare vergadering te veranderen in eene zitting met gesloten deuren.

— Door Zijne Majesteit zijn benoemd:

bij besluit van den 31sten October 1846, litt. B^{33}, de Minister van Staat *G.* graaf *Schimmelpenninck*, tot Hoogstdeszelfs buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het hof van Groot-Brittannie, in plaats van wijlen den baron *S. Dedel*;

bij besluit van den 28sten October 1846, n°. 78, de baron *N. W. Mollerus*, laatst zaakgelastigde bij het hof van Portugal, tot minister resident bij de Ottomannische Porte, in plaats van den heer *G. Testa*, vroeger, onder toekenning van pensioen, eervol ontslagen met dankbetuiging voor veeljarige ijverige en getrouwe diensten; en

bij besluit van den 28sten October 1846, n°. 79, de heeren mr. *W. H.* baron *van der Duijn* en mr. *M. C. H. Pauw*, tot hiertoe attachés bij de gezantschappen te Brussel en te Stuttgart, tot secretarissen van legatie, om als zoodanig dienst te doen, de eerstgenoemde bij de missie te Brussel en laatstgemelde bij die te Madrid.

— In der tijd is gemeld, dat door den heer *van Vliet* bij

de regering aanvrage was gedaan om concessie tot het leggen van eenen spoorweg op Java. Men verneemt thans, dat aan dien heer is geantwoord, dat door den Koning, na den gouverneur-generaal van Neêrlands Indië te hebben gehoord, is beslist, dat aan geene particulieren of maatschappijen concessien tot het aanleggen van spoorwegen in Neêrlands Indië zullen worden gegeven.

— Zaturdag is voor het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland in hooger beroep behandeld de zaak van den heer *C. A. Thieme*, uitgever der *Arnhemsche Courant*, die, ingevolge het arrest van den Hoogen Raad, voor dit hof moest teregt staan. De raadsheer Mr. *Elout* heeft het rapport uitgebragt. Het openbaar ministerie werd waargenomen door den advocaat-generaal Mr. *Gefken*. Deze heeft schuldigverklaring geëischt aan het boosaardiglijk en in het openbaar aanranden van de waardigheid en het smaden van den persoon des Konings, en veroordeeling tot correctionele gevangenisstraf van 2 tot 5 jaren. De heer Mr. *Dirk Donker Curtius* heeft de verdediging van den beklaagde voorgedragen. De uitspraak is bepaald op aanstaanden Zaturdag.

— De Hooge Raad heeft, in zijne zitting van den 28sten October uitspraak gedaan in de zaak van *P. Zonne* en *J. J. Zeelt*, wed. *C. van IJsseldijk*, tegen een vonnis der regtbank te Utrecht, betreffende het houden van godsdienstige zamenkomsten. Ten opzigte van den eersten requirant is het vonnis vernietigd, uit aanmerking, dat in het enkel houden van eene bijeenkomst, waarin men zich met godsdienstige onderwerpen bezig houdt, en zonder bepaling van een vasten dag van nadere zamenkomst, niet ligt opgesloten de oprigting eener *association*, hoedanig in de bij voornoemde regtbank aangevoerde wet bedoeld is. Daarentegen is het beroep der tweede requirante verworpen, en zij bovendien in de kosten veroordeeld, aangezien zij haar huis, tot het houden der bewuste bijeenkomsten, zonder vergunning van het plaatselijk bestuur, heeft afgestaan.

— Eergisteren heeft het provinciaal hof van Noord-Braband het doodvonnis uitgesproken tegen *Adriaan van den Biggelaar*, beschuldigd van brandstichting in de gemeente van Erp op den 17 April jl. De veroordeelde heeft een verzoek om gratie ingediend.

— Uit Arnhem schrijft men van den 28sten ll.:

»Men verneemt, dat de zaak van den Groenloschen kapellaan *Gepkens*, die gevankelijk van Zutphen herwaarts is overgebragt en beschuldigd wordt van poging tot moord met voorbedachten rade, op den 12den der volgende maand voor het Provinciaal Geregtshof alhier zal worden behandeld, en dat hem als verdediger is toegevoegd de heer mr. *A. B. Reigers*.

— De heer *A. van Hoboken van Rhoon en Pendrecht en Cortgene*, te Rotterdam, zal aanstaanden Woensdag zijn negentigste verjaring vieren en bij die gelegenheid aan al de zich aldaar bevindende kapiteins der Oostindische scheepvaart een feestmaal in de Nieuwe Stadsherberg aanbieden.

— Uit Rotterdam schrijft men van den 31sten dezer:

»Heden nacht te ruim half een ure, klonk door onze straten het geroep, *brand!* en men vernam weldra, dat een korenmolen op den Binnenweg, toebehoorende aan HH. *Punt en Lokkerbol*, in brand stond. Het vuur, onder in den molen, waarschijnlijk door het broeijen van het hooi, ontstaan, nam spoedig zoodanig de overhand, dat aan geen redden er van te denken viel en men zich alleen moest bepalen tot het behoud der belendende huizen en woningen. De brand was zoo hevig, dat binnen een uur de kap in volle vlam stond en dezelve aldra, benevens de brandende roeden, met een geweldig gedruisch nederstortten. Ten half drie ure was men den brand genoegzaam meester, doch den geheelen morgen door smeulde het vuur nog, zoodat de voortdurende aanwezigheid van spuiten vereischt werd."

— Uit Parijs schrijft men, dat de van Amsterdam vertrokken deputatie van het comité der Spaansche fondsenhouders in Nederland, aldaar is aangekomen, en zich bereids met de deputatien der comités van Londen en Parijs in aanraking heeft gesteld.

— De haringvisscherij op de engelsche kust schijnt eene gunstige wending te hebben genomen; althans is Zaturdag te Katwijk eene schuit aangekomen met de aanzienlijke lading van 113,000 stuks, en eergisteren eenen te Noordwijk; terwijl, sedert onze laatste opgaven, te Scheveningen nog drie pinken, als een van de reeders *G. Hoogenraad* met 41,000; een van *J. Hoogenraad* met 71,000 en een van de reederes de wed. *A. van der Harst* met 52,000 stuks zijn aangekomen.

— Uit Middelburg wordt geschreven, dat de besmettelijke longziekte zich dezer dagen in de gemeente Biervliet, onder de runderen van den landman *J. B. de Vos*, heeft geopenbaard. Dadelijk zijn de meest gepaste maatregelen verordend, om deze voor den veestapel zoo nadeelige ziekte op den genoemden stal te dempen en de verdere verspreiding derzelve in het gewest te voorkomen.

— De groothertogelijke regering van Luxemburg heeft bekend gemaakt, dat, tot na der order van kracht blijven de bepalingen van den 31 October en 22 November 1845, houdende verbod, om aardappelen naar Frankrijk en Belgie uit te voeren; ook blijft van kracht de kennisgeving van den 2 Maart ll., volgens welke alle granen en peulvruchten vrij van alle regten in het Groothertogdom kunnen worden ingevoerd.

— De berigten uit Noord-Holland en vooral van Zaandam en Alkmaar, luiden treurig ten opzigte van de daar heerschende koortsen. Het is op deze plaatsen zoo erg dat een gezond huisgezin als het ware eene uitzondering op den regel is geworden. De geneeskundige hulp is ontoereikend en de geneesheeren kunnen onmogelijk alle lijders bijstaan. Gelukkig dat het getal sterfgevallen betrekkelijk zeer gering is! Ook te Amsterdam zijn buitengewoon veel zieken.

— Laatstleden Donderdag passeerde te Kampen een veertigtal landverhuizers uit de omstreek van Winterswijk. Reeds 900 personen hebben, naar gemeld wordt, die streken verlaten, en zouden door nog vele anderen gevolgd worden.

— Uit Leeuwarden schrijft men:

»Sedert eenigen tijd treft men op stoombooten, in herbergen en trekschuiten menschen aan, met goud of zilvergeld de aandacht van meer onnoozele menschen tot zich trekkende, om hen door het raden op deze of gene kaart, of door het spel met drie vingerhoeden enz. uit te lokken, tot het aangaan van weddenschappen, waardoor veelal menigeen van zijne kostbaarheden of zuur gewonnen geld beroofd wordt. Zeer ware het te wenschen dat soortgelijke spelen konden geweerd worden, of dat er acht gegeven werd op die personen, welke zich dit middel tot eene kostwinning schijnen te maken, en hen bij de Policie bekend te maken."

— Daar de menigvuldige ontwerpen van spoorwegen in ons vaderland, die òf reeds vergund, òf in ernstige overweging zijn, ieder oogenblik ter sprake komen, kan eene beknopte handkaart, welke, benevens de reeds bestaande sporen, die ontwerpen bevat, niet anders dan welkom zijn. Zoodanig eene *spoorwegkaart van het Koningrijk der Nederlanden* ziet thans het licht bij den boekhandelaar *J. Zeehuizen, Jr.*, te Zwolle, waarop de bestaande, in aanbouw zijnde, vergunde en aangevraagde spoorwegen zijn geteekend. Daarenboven bevinden er zich de aan de Heeren *Balkema en Comp.* toegestane kanalisatie van Drenthe, en de door den Heer *van Rijnen* aangevraagde vaart langs Coevorden naar Meppel op. Heeren geabonneerden op het dagblad *Overijssel* ontvangen kosteloos een exemplaar van deze kaart, zoowel ook aan hen zal worden toegezonden, die er zich vóór Januarij 1847 op abonneren.

Blijkens de per landpost ontvangen berigten uit Oost-Indie, loopende tot ultimo Augustus jl., was de rust op Java en de overige Nederlandsche bezittingen, over het algemeen, ongestoord gebleven.

Met hetgeen reeds vroeger gemeld is omtrent den slechten geest onder de bevolking van het district Semangka, in de Lampongs, schijnt in verband te staan het ontvangen berigt wegens eene, door den gezaghebber der Lampongsche districten, op den 29sten Julij jl., gedane en goed gelukte expeditie naar de kampong Tjoememman, tot verstrooijing van de oproerigen, waarmede deze zaak tot een einde schijnt gebragt te zijn.

In den loop der maand Junij jl., was te Banjermassing, op Borneo, een gezantschap van Koeti, op de oostkust van dat eiland aangekomen, ter overbrenging van eenen brief, waarbij werd medegedeeld het overlijden van den Sultan *Mochamad Saleh Oedien*, en de verkiezing in diens plaats van zijnen minderjarigen, eenigen echten zoon.

De ontvangen berigten gewagen wijders van ziekten onder de inlandsche bevolking, ook in andere, dan de reeds vroeger gemelde gedeelten van het eiland Java, zoo als in de afdeeling Buitenzorg en in de residentie Bezoeki, waar ook Europeanen er door zijn aangetast geworden. In laatstgemelde residentie werd het getal lijders geschat op het twintigste gedeelte der bevolking.

Te Sumanap heerschte de kinderziekte en dezelve had 13 à 1400 personen aangetast. Daarvan waren 308 overleden.

In de eerste helft van dit jaar, hebben zich weder in de wateren van den Molukschen Archipel zeeroovers vertoond, die hier en daar, zoo als in de nabijheid van Gorontalo, op Ceram en de Aroe- en Key-eilanden, menschenroof gepleegd hebben. Ook hebben zij zich in de nabijheid van Sambas vertoond en menschen opgeligt en eenige inlandsche handelsvaartuigen vermeesterd.

Zij worden gezegd te Solok en Magindanao te huis te behooren, en sommigen zelfs van Celebes afkomstig te zijn.

Te Sambas was door eenen van Serawak aangekomen Arabischen scheepsgezagvoerder het berigt gebragt van de vernieling van zeven groote zeerooversvaartuigen door Engelsche oorlogsvaartuigen, komende van Singapoer en bestemd naar Borneo Proper.

De Balische expeditie was teruggekeerd op Java, en de versterking, bestemd tot verblijf van het achter te laten garnizoen, was voltooid. De Nederlandsche vlag was met plegtigheid aldaar geheschen.

Op den 17den Augustus zijn de vonnissen ten uitvoer gelegd, uitgesproken tegen de daders van den moord, in de maand December jl. in het Bantamsche gepleegd aan den heer *Camphuis* en zijne huisgenooten. Aan eenigen is het doodvonnis voltrokken, anderen hebben mindere straffen ontvangen.

Op Potta (Mangaray), eene onderhoorigheid van Bima, zijn twee Nederlandsch-Indische schepen (*Chadelie* en *Eagle*) die in 1843 schipbreuk hadden geleden, geplunderd met medewerking van het hoofd dier plaats. De zending derwaarts van Zijner Majesteits schooner *Lansier*, onder het bevel van den bekwamen kapitein-luitenant ter zee, *Bruining*, heeft ten gevolge gehad, dat het hoofd van Potta te Bima is verschenen, zich onder aflegging van zijne kris openlijk heeft verootmoedigd en de gevorderde schadevergoeding heeft voldaan.

Er heerscht, bij voortduring, op Java duurte van rijst, als een gevolg van het misgewas van 1845 en den slechts matigen oogst van 1846.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag waren de fondsen genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $59\frac{3}{4}$; 3 pCt. $70\frac{9}{16}$; 4 pCt. $92\frac{1}{2}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. $173\frac{1}{4}$; Rusl. 5 pCt. $105\frac{3}{4}$; dito 1828—29 $104\frac{1}{8}$; Certif. 1831—33 $96\frac{3}{4}$; 4 pCt. bij *Hope* $88\frac{3}{4}$; Id. bij *Stiegl.* $87\frac{11}{16}$; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. $68\frac{1}{8}$; Certif. van dito 70; Spanje Ardoins $19\frac{1}{2}$; dito Onbep. St. 19; 3 pCt. $37\frac{3}{8}$; dito Binnenl. *f* 6000 3 pCt. $32\frac{3}{8}$; Uitgest. schuld te Parijs *f* 19; Coupons Ardoins *f* $18\frac{3}{8}$; Portugezen 3 pCt. te Londen $40\frac{1}{2}$; 4 pCt. $39\frac{1}{2}$.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT van gisteren werden genoteerd: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $58\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; Ardoins $19\frac{1}{2}$; dito à 510 p. st. $19\frac{1}{8}$; dito coupons $18\frac{3}{8}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $32\frac{3}{8}$; Portugezen 3 pCt. $40\frac{1}{4}$; dito 4 pCt. $39\frac{1}{2}$.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.